

Foto: Dan Materna, MAFRA

Naše spolupráce s SPD na vládě je téměř vyloučena

Šéf KSČM Vojtěch Filip pokládá některé požadavky ČSSD vůči ANO za přehnané. Pokud by prý námluvy krachly, přiblížilo by to podle něj předčasné volby.

Petr Kolář
reportér MF DNES

Při nejnižším volebním zisku od roku 1989 jste úplně nejbliž podílu na vládě. Řečeno se sládkem z Havlovy hry Audience: To jsou ale paradoxy, pane Filip...
Tak politika je plná paradoxů.

Myslíte, že vláda ANO s ČSSD za podpory KSČM skutečně vznikne? Záleží na tom, zda ČSSD bude reálně a racionálně uvažovat o zapojení.

V posledních dnech se zdá, že tomu většina socialistů není nakloněna. Že vláda nemusí projít už na sobotním sjezdu ČSSD, natož v případném celostranickém referendu.
Nevím, jak se v této věci zachová členská základna ČSSD. Na druhé straně je evidentní, že pokud má mít vláda nějaký směr, neměl by to být švédský stůl, jak tomu říká pan Andrej Babiš nebo prezident republiky. Mělo by to mít nějaké směřování. V tom ohledu povolební matematika vychází v rozměru levostředové politiky.

Věříte, že to tak vnímají i v ČSSD? Přece jen každý den slyšíme, že chtějí tu pět ministerstev, tu finance nebo vnitro. Zároveň se nezdá, že by to chtěl Babiš akceptovat...
To se musíte zeptat jich, jestli vědí, co chtějí. KSČM má o svém směřování jasno. Myslím, že jsme i poctivě informovali členskou základnu. Měli jsme k tomu mnoho možností, protože už po volbách probíhaly okresní konference, od ledna krajské a jsme před sjezdem, takže těch stranických setkání byl dostatek. Jednání ale zatím probíhá dvoustraně. To znamená, my s ANO a ČSSD s ANO. Já sice jedním se sociální demokracií, ale zatím ten třístranný rozměr nenastal a vina není na straně KSČM.

Z ČSSD přitom čím dál silněji zaznívají výhrady nejen k Babišovi, ale i ke KSČM. Opět se mluví o bohumínském usnesení, kterým si socialisté před lety spolupráci s komunisty zakázali. Jak to vnímáte?
To je věc sociální demokracie. Promiňte, mně je bohumínské usnesení úplně ukradené.

I to ale může na sobotním sjezdu ČSSD sehrát roli. I když asi ne tak velkou, jako antipatie vůči Babišovi. Navíc se skoro zdá, že když šéf ANO socialistům nějaký návrh nezamítá, aspoň je provokuje na sociálních sítích. Nemáte dojem, že jednání jen markýruje s cílem, aby se nedohodli?

Takový pocit nemám. Spíš vidím ze strany ČSSD malou ochotu přijmout realitu po volbách. Jejich požadavky jsou zčásti nerealistické, zejména personální a počet ministerstev. To je při volebním výsledku ČSSD - kde bylo snížení razantnější než u KSČM - přece evidentní. Několikrát jsem poznamenal, že pokud by chtěli jednat nikoli za svých patnáct poslanců, ale za třicet, tak by naše koordinace musela být větší. Takto se sociální demokraté nemožno divit, že si chci vědět, koho budou do vlády nominovat, protože někteří z nich mi také nepřípadají úplně důvěryhodní.

Vy si opravdu myslíte, že vás nechají kádrovat, koho do vlády vyšlou? Pokud chtějí jednat za třicet poslanců, tak ano. Dovedete si například představit, že bych souhlasil s tím, aby ministerský post obsadil třeba Jiří Dienstbier? Asi těžko.

Mimochodem, nemyslíte, že při Babišově setrvání v čele vlády je požadavek na ministerstvo financí nebo vnitra oprávněný?
Já jsem sociální demokracii i hnutí ANO řekl, že by bylo dobré, kdyby některé resorty byly obsazeny nestranickým odborníkem. Zejména jsem myslel resorty, které se mohou jevit ve střetu zájmů jak vůči hnutí ANO, tak vůči ČSSD. Ty resorty vidím docela jasně: je evidentní, že například ministerstvo spravedlnosti by nemělo být obsazeno stranicky, dále ministerstvo zdra-

votnictví, zemědělství. To jsou resorty, kde se jedná nebo druzí ocitají v docela silném střetu zájmů.

Vnitro a finance ne?

Ty možná také, ale jsem přesvědčen, že pan Metnar je nestraníkem nominovaný ANO a zatím se na vnitru chová tak, že si nikdo nestěžuje. Ani pan policejní prezident Tuhý si nestěžoval, že by snad cítil nějaký nátlak. Takže si myslím, že obsazení vnitru zatím odpovídá požadavku na nezávislost vnitru a dobrý výkon státní správy.

Celou dobu se bavíme o socialtech a ANO. Co vy? Netajíte se, že byste chtěli mít lidi ve státní správě a ve státních či polostátních firmách. Bavili jste se už s Andrejem Babišem, kde všude konkrétně?
Jsme přesvědčeni, že namísto odpolitizování mají mít politické strany jako základní kámen výstavby politického režimu kontrolu státních podniků. To znamená, aby byly správní a dozorčí rady obsazovány stejně, jako je třeba obsazována správní a dozorčí rada Všeobecné zdravotní pojišťovny. Politické strany tam mají přístup, mohou tam své kandidáty nominovat. Neznamená to, že tam mají mít většinu, ale přístup ano. To bude výhodné pro všechny politické strany.

Donesli jste Babišovi seznam, kde všude chcete mít své lidi?

Přišli jsme s tím, že kde je vlastním stát, měly by mít politické strany nominanty ve správních a dozorčích radách.

Ve všech?

Ano, ve všech.

Nedávno došlo ke sporu o předsednictví sněmovní komise pro kontrolu GIBS. Váš nominant Zdeněk Ondráček po demonstracích a Babišově otočce po pár dnech rezignoval. Budete požadovat předsednictví jiné komise ve Sněmovně? Jaké?
Pravděpodobně ano, protože byl přijat zákon o rozšíření počtu nominací do kontrolních komisí. Jak se bude do jednotlivých komisí dovolovat, tak budeme znovu jednat o tom, kterou komisi bychom chtěli převzít. Ještě o tom není rozhodnuto.

Pokud sociální demokraté vstup do vlády odmítnou, bude Babišovi kromě vás zbývat už jen SPD Tomia Okamury nebo předčasné volby. Bylo by pro vás akceptovatelné podílet se na podpoře vlády spolu s SPD?

To jsme zatím neprojednávali. Vyjednávací tým takhle ani neuvažoval, protože prioritou pro nás je levostředové směřování České republiky. Pokud by k té situaci došlo, bylo by zřejmě přiblížení se k předčasným volbám o to větší.

Opoziční spolupráce s SPD na podpoře menšinového kabinetu ANO je pro vás tedy neakceptovatelná?
Respektujeme parlamentní volby, respektujeme návrhy SPD, protože pokud chceme dosáhnout třeba zákona o referendu, tak o tom s SPD musíme jednat. Nekádrujeme jejich požadavky, oni nekádrují naše. Že s nimi jednat musíme, je realita parlamentní praxe. Ale pokud jde o směřování, tak rozdíl mezi naším a jejich programem je výraznější než mezi námi a ČSSD. Ale nemám mandát na to odpovědět, protože politický orgán KSČM o tom ani nejednal.

Ptám se vás nejen jako předsedy, ale i jako člověka, který svoji stranu dobře zná. I u řady komunistů má SPD nálepku fašistů, což vaše spojení dost komplikuje, ne?
Samozřejmě si moc dobře pamatuji - studoval jsem to a teď se k tomu vracel - problémy, které tu byly ve 30. letech. Samozřejmě, že ta spolupráce je v tomto ohledu téměř vyloučena.

Jak moc si věříte před volebním sjezdem KSČM v polovině dubna, kde obhájíte funkci předsedy?
Nechám to na delegátech sjezdu, nijak to neodhaduji ani se nesázím.

Váš protikandidát Josef Skála by prý byl při vyjednávání vůči Andreji Babišovi mnohem tvrdší než vy. Totéž říká i další protikandidátka Kateřina Konečná. Může sjezd pozici KSČM směřovat k podpoře vlády nějak zvrátit?
Nikoho jsem z vyjednávacího týmu nevyloučil, pro jednotlivé resorty si zvu stínové ministry nebo poslance, kteří jsou odpovědní za konkrétní resort či obor činnosti. Při jednání výkonného výboru i Josef Skála zvedl ruku pro postup vyjednávacího týmu. Rozhodně na KSČM se v tom rozhodování neče-ká.

Kvůli vyšetřování poradce prezidenta Zemana a šéfa skupiny CEFC Jie Tien-minga v Číně se objevila řada spekulací nad budoucností skupiny CEFC i čínských investic v Česku. Na rozdíl od Zemana, který vyslal své emisary přímo do Číny, váš čínští vyslanci přijeli informovat do Prahy. Jak to tedy celé je? Neskončí celá ta věc obrovským průšvihem Miloše Zemana?

Nevnímám to jako průšvih prezidenta Zemana. CEFC je ekonomický subjekt, který má své vedoucí orgány. Já se opravdu zeptal čínského vedoucího odboru střední a východní Evropy, který byl na návštěvě Komunistické strany Čech a Moravy. On docela jasně řekl, že chyby ve spolupráci se napravují jenom větší mírou spolupráce. A že pokud některý ekonomický subjekt neuspěl, budou to řešit buď jeho konkurzem, nebo převzetím jinou ekonomickou skupinou, která bude fungovat lépe a s lepšími výsledky. Pravděpodobně vymění vedení těch firem, což považují za potřebné. Víte, že jsem byl vždy kritický k Jaroslavu Tvrdíkovi. Ať už působil jako ministr obrany, nebo jako šéf Českých aerolinií. Jeho postupy, kdy jedná nad své možnosti a schopnosti, nepovažuji za racionální. Nemám prostě rád, když někdo slibuje, co nemůže splnit.

Dostal jste z čínské strany zprávy, že Tvrdíka vymění?
Oni jsou nespokojeni s tím, jak se vyvíjejí jednotlivé investice. A já se jim nedivím.

Vratme se ke sládkovi z Havlovy Audience. Pokud nakonec vláda s podporou KSČM přece jen vznikne, budou komunisté vládnout s velkokapitalistou. To jsou ale paradoxy, pane Filip...

Jak říkám, politika je plná paradoxů. Ale my nejednáme s Andrejem Babišem jako s majitelem firem. Jednáme s ním jako s předsedou politického hnutí, které vyhrálo volby. A to je úkolem politické strany, která ve volbách uspěla, byť jinak, než si přála.

Šéf KSČM

V polovině dubna čeká Vojtěcha Filipa stranický sjezd, na kterém hodlá obhajovat křeslo. Jeho vyzývatele budou stávající místopředseda Josef Skála z konzervativního křídla strany a europoslankyně Kateřina Konečná. Oba říkají, že by byli při jednání o vládě tvrdší. Podle Filipa by se však postoj strany vůči podílu na vládě ANO a ČSSD příliš nezměnil.